

(๑) คำร้องที่ ๓๙/๒๕๕๓ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่รับตัวผู้ต้องหาเพื่อดำเนินคดี

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อ กสม.ว่า พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ไม่รับตัวผู้ต้องหาเพื่อไปดำเนินคดี จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม.พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วเห็นว่าการที่พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางพลีไม่ไปรับตัวผู้ต้องหา ทั้งที่ได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วเป็นเหตุให้ผู้ต้องหาต้องถูกควบคุมตัวในสถานที่ตรวจพิสูจน์เป็นเวลาถึง ๑๗๕ วัน ซึ่งเกินกว่าโทษในคดีอาญาที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาล และทำให้ผู้ต้องหาต้องร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้มีคำสั่งปล่อยตัวเนื่องจากถูกควบคุมตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีนี้เห็นว่า พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางพลี มิได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลกรณีที่ได้มีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป ทั้งที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการได้แจ้งให้ไปรับตัวตามคำสั่งศาลแล้ว จึงเป็นการไม่ดำเนินการตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ อีกทั้งในกรณีการรับตัวผู้ต้องหากรณีที่มีความปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟู สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนว่าให้พนักงานสอบสวนรีบไปรับตัวผู้ต้องหาคืนมาแล้วดำเนินคดีอาญาตามข้อกล่าวหาต่อไป จึงถือได้ว่าพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางพลี ผู้รับผิดชอบสำนวนละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลแขวงสมุทรปราการและไม่ถือปฏิบัติตามแนวทางหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖ อีกด้วย

ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบางพลีไม่ไปรับตัวผู้ต้องหา ในกรณีนี้จึงไม่เป็นไปเพื่อการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของผู้ต้องหา ในฐานะที่เป็นผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ อันถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชนตามความหมายใน พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น กรณีตามคำร้องนี้ จึงเห็นว่าพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจภูธรบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ได้ละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา

สำหรับในประเด็นเดียวกันนี้ปรากฏว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมคุมประพฤติที่เกี่ยวข้อง มิได้ดำเนินการติดตามผลว่าพนักงานสอบสวนได้มารับตัวผู้ต้องหาแล้วหรือไม่ ซึ่งหากไม่มีการมารับตัวหลังจากที่คณะอนุกรรมการได้มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนแล้ว ๓ วัน ต้องมีการรายงานให้สำนักงานคุมประพฤติเพื่อดำเนินการ และหลังจากนั้นพนักงานสอบสวนยังไม่ไปรับตัวผู้ต้องหาอีก ต้องรายงานต่อกรมคุมประพฤติเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ เป็นไปตามหนังสือของกรมคุมประพฤติ ที่ ยธ ๐๓๐๔/ว ๓๘๘ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จึงเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรปราการยังไม่ได้ปฏิบัติตามหนังสือสั่งการของกรมคุมประเวศดังกล่าวด้วย

ดังนั้น จึงกำหนดให้มีมาตรการการแก้ไขปัญหาไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกรมคุมประพฤติ ดังนี้

๑) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำชับพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิจารณาดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องตามแนวทางปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ด้วย โดยนำปัญหาตามคำร้องนี้เป็นข้อมูลพิจารณา

๒) ให้กรมคุมประเวศกำชับพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ และหนังสือของกรมคุมประพฤติ ที่ ยธ ๐๓๐๔/ว ๒๘๘ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ได้เคยซักซ้อมแนวทางปฏิบัติไว้แล้วโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ให้นำปัญหาตามคำร้องนี้เป็นข้อมูลพิจารณา

๓) ให้กระทรวงยุติธรรม เพื่อรับทราบและติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕

๔) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมคุมประพฤติ หารือร่วมกันเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาทำนองเดียวกันนี้อีก

ทั้งนี้ ให้สำนักงาน กสม.ติดตามผลการดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

ต่อมา กรมคุมประพฤติได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการว่า ได้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาที่ กสม.กำหนดแล้ว โดยกรมคุมประพฤติและสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการหารือร่วมกันเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ สรุปได้ ดังนี้

๑. มีการพิจารณาข้อสั่งการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕

๒. กำชับหน่วยงานในสังกัดซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ กรณีที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕

๓. มีหนังสือกำชับพนักงานสอบสวนทราบให้ปฏิบัติตามแนวทางตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ อย่างเคร่งครัด

๔. เพื่อให้การดำเนินงานตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรมคุมประพฤติและสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ ต่อไป

ส่วนการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาของ กสม.จากหน่วยงานอื่นๆ นั้น อยู่ระหว่างขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินการ ซึ่งสำนักงาน กสม.จะแจ้งความคืบหน้าต่อไป